

PRACOVNÍ SEŠIT PRO ŽÁKY A ŽÁKYNĚ

PODNIKAVÝ KOMPAS

Tvoje podnikavá posilovna
na každý den!

ZVÍDAVOST

Probud' kreativitu a bav se u rozcviček, které ti otevrou nové obzory.

SEBEPOZNÁNÍ

Zjisti, v čem jsi dobrý/á, kde jsou tvé silné stránky a co tě dobíjí energií.

VÝBAVA

Získej dovednosti a kompetence, bez kterých se ve 21. století neobejdeš.

JEDNÁNÍ

Nauč se jednat jako podnikavec – měň problémy v příležitosti a nápady v realitu.

4 SMĚRY
TVÉ CESTY:

Výchova
k podnikavosti

Vyraz s námi na cestu. Co tě na ní čeká?

Připravili jsme pro tebe 15 podnikavých výzev podle evropského rámce EntreComp. V nich najdeš:

- **KREATIVNÍ ROZCVIČKY:** Rychlý start pro tvou hlavu
- **PESTRÉ ÚKOLY:** Výzvy, které tě zvednou ze židle.
- **ZÁVĚREČNÁ OHLÉDNUTÍ:** Chvilé pro reflexi – co se povedlo a co si odnášíš.

OBSAH

Příprava na cestu	1
1. Umím vyhledávat nové příležitosti	2
2. Rozvíjím svoji kreativitu	4
3. Pracuji s vizí	6
4. Umím oceňovat nápady	8
5. Myslím udržitelněji	9
6. Nevzdávám se	10
7. Zním své silné stránky	12
8. Umím si to spočítat	14
9. Inspiruji ostatní k akci	16
10. Umím hledat zdroje	18
11. Učím se skrze zkušenost	20
12. Spolupracuji s ostatními	22
13. Plánuji a řídím	24
14. Přebírám iniciativu	26
15. Zvládám nejistotu a změny	28
Moje podnikavá cesta	30
Jsem Verified!!!	31
Vzkaz mému budoucímu já	32

PŘÍPRAVA NA CESTU

Výchova
k podnikavosti

Než se vydáš na podnikavou cestu, vyplatí se trochu rozeřít a vybavit se na ni. A to výstrojí ve formě nápadů, fantazie a otevřené mysli. Vyber si některé z následujících výzev. Tak tedy vzhůru na palubu...dálky volají!

VYLEPŠI SVĚT

Vyber si předmět, který si s sebou bereš často na cesty (například spacák, batoh, hrnek nebo mobil). Vymysli alespoň 10 nápadů, jak ho vylepšit.

.....

.....

.....

DOBRODRUŽNÁ KRESBA

Nakresli sebe jako
piráta nebo pirátku.

CO KDYBY...

Zamysli se nad tím, co by se stalo...

Kdyby ses naučil(a) létat

.....

Kdyby ti v cestě stáli obří švábi

.....

Kdyby přestala fungovat gravitace

.....

EMOCE NA POCHODU

Jak by některé věci vypadaly, kdyby měly emoce? Nakresli třeba:

VLAJKA

Nakresli vlajku,
která by tě vyjadřovala.

PODPIS JINAK

Podepiš svůj kompas levou rukou (nebo pravou, pokud jsi levák či levačka).

.....

Kancelářská
sponka

Nebrzdi se v nápadech.
Pokud tě napadnou další
možnosti, piš na jiný papír.

Two blank handwriting practice sheets are shown side-by-side. Each sheet has a thick black border and contains eight horizontal dashed lines for tracing practice. The sheets are slightly curved, suggesting they are part of a book or binder.

Vyber si další předmět a úkol zopakuj.

Tužka

PET lahev

Noviny

Krabice od bot

Vlastní nápad:

The image shows two blank, lined pages from a notebook, likely designed for handwriting practice. Each page features a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line, creating a guide for letter height. The pages are white with black lines and are set against a dark background. The left page is slightly more rectangular, while the right page is slightly wider and has a more pronounced curve at the bottom.

2.V CIZÍCH BOTÁCH

KROK 1: Vyber (či vylosuj) si jednu osobu:

- Senior/ka (70+ let)
- Nevidomý člověk
- Turista/ka ve vašem městě
- Nový žák/yně ve vaší třídě
- Člověk na vozíku
- Vlastní nápad:

KROK 2: Představ si jeden den v jejích botách.

Zkus se vžít do daného člověka. Popiš, s jakými problémy nebo výzvami se můžeš setkat během jednoho běžného dne:

Ráno (probuzení, snídani, cesta do školy/práce):

Během dne (ve škole/práci, oběd):

Odpoledne a večer (cesta domů, volný čas, večere):

KROK 3: Identifikuj příležitosti.

Z problémů, které jsi popsal/a, vyber dva nejzajímavější a navrhní, jak by se daly řešit:

Problém 1:

Možné řešení:

Problém 2:

Možné řešení:

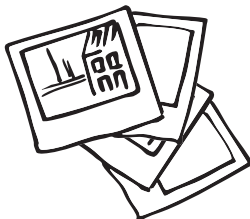

3. DETEKTIVOVÉ VŠEDNÍHO DNE

HLEDÁME PROBLÉMY KOLEM NÁS

KROK 1: Během následujícího týdne poříd' 5–10 fotografií problémů nebo výzev, které vidíš ve svém okolí. Může jít o problémy:

- Ve škole
- Doma
- V dopravě
- Ve veřejném prostoru
- Při volnočasových aktivitách

Každou fotografii si uloží nebo vytiskne.

KROK 2: Ke každé fotce/obrázku napiš:

- Kde byla pořízena
- Jaký problém zachycuje

KROK 3: Napiš, koho problém ovlivňuje.

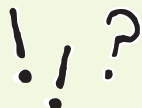
KROK 4: Vymysli nápad na řešení tohoto problému.

Pokud nechceš nebo nemůžeš fotit, klidně problémy nakresli (třeba formou komiksu) nebo je jednoduše popiš. Hlavní je, aby tě nic nezdržovalo od hledání řešení.

INSPIRACE

Dokážeš ve svém okolí najít 99 problémů, podobně jako rapper Jay-Zho v písni 99 Problems?

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Zamysli se a napiš:

Co si chceš uchovat v hlavě jako něco důležitého nebo zajímavého, co by se mi mohlo v budoucnu hodit?

Co mě dnes překvapilo, nadchlo nebo mi vnuklo nový nápad?

Co pro mě bylo na dnešní výzvě největším objevem nebo přínosem?

„Příležitosti se nestávají,
ty je vytváříš.“

Chris Grosser

ROZVÍJÍM SVOJI KREATIVITU

1. PUSŤ UZDU SVÉ FANTAZII

KROK 1: Dokresli všechny nabízené tvary, aby vznikl nějaký obrázek.

KROK 2: Vyber si jeden tvar z pracovního listu a dokresli ho pěti různými způsoby.

KROK 3: Vymysli vlastní náhodné tvary a také je dokresli.

Tip: Pokud si nevíš rady, zkus pootočit papír – pomůže ti to najít nové nápady.

2. CO SI MYSLÍŠ O KREATIVITĚ?

Pokus se odpovědět na tyto otázky:

1. Myslíš si, že je kreativita spíše vrozená, nebo se dá v průběhu života rozvíjet?

2. Kde nejčastěji hledáš inspiraci pro své nápady?

3. Kdy se cítíš nejvíce kreativně „naživu“?

4. Kde tě napadají nejlepší nápady?

5. Co ti pomáhá při vymýšlení nápadů?

Je pro tebe lepší ticho, nebo hudba? Pokud hudba, jaká?

6. Cítíš se někdy „posedlý/á“ nějakým nápadem?

7. Kterou část kreativního procesu máš nejraději?

3. PODÍVEJ SE NA PROBLÉM JINAK!

Nové nápady často přicházejí, když věci obrátíme vzhůru nohama.

KROK 1: Podívej se na problém z opačné strany!

Místo otázky „Jak to vyřešíme?“ se zeptej:

- „Jak bych mohl/a problém ještě zhoršit?“
- „Jak dosáhnout úplného opaku toho, co chci?“

KROK 2: Ve skupině napište co nejvíce nápadů, jak by se problém dal zhoršit nebo jak dosáhnout opačného cíle. Buďte co nejvíce kreativní!

Platí pravidla brainstormingu: žádný nápad se nehodnotí, všechno se zapisuje!

KROK 3: Až nasbíráte dost nápadů, vraťte se k původnímu problému a podívejte se na něj znovu. Pomohl vám inverzní pohled objevit nová zajímavá řešení?

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

V menších skupinkách se zamyslete, sdílejte a na velký papír napište:

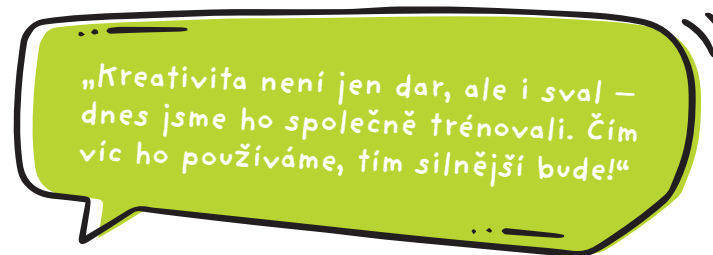
Vaše největší „aha!“ momenty – něco, co vás překvapilo.

Nejoriginálnější nápad (nebo klidně ten nejbláznivější).

Tip na to, co by vám příště pomohlo být ještě kreativnější.

„Kreativita není jen dar, ale i sval – dnes jsme ho společně trénovali. Čím víc ho používáme, tím silnější bude!“

PRACUJI S VIZÍ

1. VE VLASTNÍCH RUKOU

KROK 1: Zaměř se na jednu oblast svého života – domov, školu, volný čas, fyzické aktivity, dovednosti, cestování... Představ si, že máš tuto oblast kompletně ve svých rukou a můžeš v ní změnit úplně cokoli tak, abys byl/a spokojenější.

Co bys změnil/a?

Co bys v dané oblasti chtěl/a zažít?

Jaká pravidla bys uvítal/a ve svém vysněném životě?

Do obrysu rukou vepiš své sny (můžeš využít nachystaný list nebo si obkreslit vlastní ruce na papír). Druhou možností je vytvořit myšlenkovou mapu svého vysněného života.

KROK 2: Představ si svou budoucnost.

Vyber si ze svého současného života nějakou činnost, kterou běžně děláš (stravování, nakupování, trávení volného času...), a zkus si představit, jak bude daná aktivita vypadat v budoucnosti – třeba za dvacet let.

Pokus se své představy o budoucnosti zachytit co nejpodrobněji.

Zamysli se společně s ostatními: proč je přemýšlení o budoucnosti důležité?

2. VISION BOARD

Vytvoř si vizuální obraz své osobní vize, snů a cílů, který tě bude motivovat a připomínat ti, co je pro tebe důležité.

KROK 1: Najdi si klidné místo. Sedni si pohodlně a na chvíli zavři oči. Představ si, jaký by mohl být tvůj život za 5–10 let.

Co děláš? Kde jsi? Jaké máš vztahy, práci, koníčky? Jak se cítíš?

KROK 2: Sbírej inspiraci.

Vezmi si časopisy, obrázky, fixy. Hledej slova, fotky nebo symboly, které vyjadřují tvé sny a vizi.

KROK 3: Vyber klíčová témata, na která se chceš soustředit (např. škola, přátelé, zdraví, koníčky, cestování).

KROK 4: Vytvoř si nástěnku.

Na velký papír nalep obrázky, slova a symboly, které se k tvé vizi hodí. Přidej vlastní kresby nebo krátké věty. Uspořádej obrázky tak, aby ti dávaly smysl a motivovaly tě. Dej si záležet a vylad' i detaily. Tvoříš svou osobní vizi.

KROK 5: Sdílej (pokud chceš).

Vzájemně si představte své vize. Hotový *Vision Board* si můžeš pověsit na nástěnku nebo na ledničku, uložit do sešitu. Bude ti připomínat, kam směřuješ.

3. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Na závěr si pro sebe napiš tři slova, která tato cvičení shrnují:

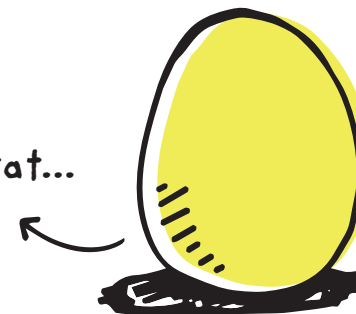
Napiš jedno slovo, které vystihuje představu tvé budoucnosti:

Popiš pocit, který máš, když na svou budoucnost myslíš:

Zformuluj, co tě zaujalo na vizi někoho jiného:

Až jednou vyrostu,
budu létat...

UMÍM OCEŇOVAT NÁPADY

1. LOVCI PŘÍLEŽITOSTÍ A PŘEKÁŽEK (pro starší žáky/ně)

KROK 1: Ve skupině si vyberte jeden nápad, který budete zkoumat.

KROK 2: Společně si k němu napište do tabulky:

- **3 silné stránky** – co je na nápadu dobré, co už teď funguje?
- **3 slabé stránky** – co na nápadu zatím nefunguje nebo by mohlo vytvářet problémy?
- **3 příležitosti** – co by se díky nápadu mohlo podařit nebo zlepšit?
- **3 hrozby** – co by se mohlo pokazit nebo co nápadu překáží?

NÁPAD:

	POZITIVNÍ VLIV	NEGATIVNÍ VLIV
	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
VNITŘNÍ		
VNĚJŠÍ		

Diagram with arrows: A vertical double-headed arrow connects the 'VNITŘNÍ' and 'VNĚJŠÍ' rows. A horizontal double-headed arrow connects the 'POZITIVNÍ VLIV' and 'NEGATIVNÍ VLIV' columns. The horizontal arrow is labeled 'PŘÍLEŽITOSTI' on the left and 'HROZBY' on the right.

KROK Č. 3: Zamyslete se a odpovězte:

Jak byste mohli silné stránky a příležitosti dál rozvíjet?

.....

.....

Jak byste mohli zapracovat na slabých stránkách a zabránit hrozbám?

.....

.....

2. PŘES BAREVNÉ BRÝLE (pro mladší žáky/ně)

PODÍVEJTE SE NA NÁPAD JINÝMA OČIMA

KROK 1: Rozdělte se do skupin (ideálně po čtyřech). Každý/á člen/ka skupiny vyrobí „myšlenkové brýle“ v jiné barvě (ideálně vyrobte modré, zelené, černé a červené).

KROK 2: Ve skupině si vyberte jeden nápad a podívejte se na něj ze čtyř různých pohledů:

Jaká fakta a informace o nápadu známe?

.....

.....

Co je na nápadu dobré, co se nám líbí?

.....

.....

Co by mohl být problém nebo co se nám nelíbí?

.....

.....

Jaké pocity v nás vyvolává představa realizace nápadu?

.....

.....

KROK 3: Každý/á člen/ka skupiny si nasadí brýle ve své barvě a pokusí se odpovědět na otázky. Společně si odpovědi запиšte.

KROK 4: Na závěr každá skupina představí své odpovědi ostatním.

Společně se pak můžete rozhodnout, který nápad má nejlepší šanci na úspěch.

Tip: Úkol si můžete upravit – každá skupina může například dostat jinou barvu brýlí a podívat se na stejný nápad z jiné perspektivy.

MYSLÍM UDRŽITELNĚJI

1. MOZKOHÁTKY

Vyzkoušej zábavné aktivity, při jejichž řešení zapojíš rozum, fantazii i starost o přírodu!

SLOVNÍ HRÁTKY: Zahraj si se slovy! Vyber si jeden nebo více úkolů:

Vymysli co nejvíce slov začínajících na stejné písmeno.

.....

.....

Sestav slovní pyramidu – začni slovem s jednou slabikou a postupně přidávej další slabiky (např. pes → lesník → zahradnictví...).

.....

.....

Vymýšlej jen jednoslabičná slova, která se týkají přírody (např. strom, mech, led...).

.....

.....

GENETICKÁ LABORATOŘ: Představ si, že pracuješ ve vědecké laboratoři a můžeš slučovat různé živé organismy!

Příklad: Co by vzniklo, kdybys spojil/a žížalu obecnou, indiánského šamana a jahodu lesní? (Pozor – můžeš si samozřejmě vymyslet i jiné ingredience!)

Zamysli se:

- Jaké by to mělo výhody a nevýhody?
- Proč by někdo něco takového dělal?
- Jaké nebezpečí by takový tvor mohl představovat?
- Mohl by daný organismus přinést i něco dobrého?

Fantazii se meze nekladou! Vše si můžeš nakreslit, popsat nebo i sehrát jako scénku.

2. DEBATNÍ SOUBOJ

DVĚ STRANY, JEDEN NÁZOR?

KROK 1: Rozdělte se do dvou hlavních skupin. Každá skupina si vybere jedno kontroverzní téma (například: umělá inteligence a soukromí, genetická manipulace, fast fashion – levné oblečení a jeho dopady, sociální sítě a duševní zdraví...).

KROK 2: Každou skupinu rozdělte na dvě menší části.

Jedna část bude daný fenomén **obhajovat (PRO)** – vysvětlí, proč dává smysl a co je na něm dobrého.

Druhá část bude **kritizovat (PROTI)** – uvede, proč může být daná věc nebezpečná nebo problematická.

KROK 3: V časovém limitu (např. 15 minut) si připravte co nejvíce přesvědčivých argumentů. Můžete si psát poznámky, hledat fakta, kreslit nebo si vymýšlet krátké scénky.

KROK 4: Debata začíná!

Obě strany se střídají, předkládají své argumenty a snaží se přesvědčit ostatní (diváky nebo druhou skupinu), že právě oni mají pravdu. Najděte si moderátora, který bude debatu řídit.

KROK 5: Reflexe – zamyslete se:

Co se vám na debatě líbilo?

.....

Přesvědčily vás argumenty druhé strany?

.....

Změnili byste svůj názor? Proč ano, nebo ne?

.....

.....

NEVZDÁVÁM SE

1. VĚTA O ČTYŘECH SLOVECH

Napiš větu složenou ze čtyř slov, která všechna začínají postupně na A, potom B, C...

Příklad:

A Aktivní Anežka asistovala archeologovi.

B Běsnící Bečva bourala břehy.

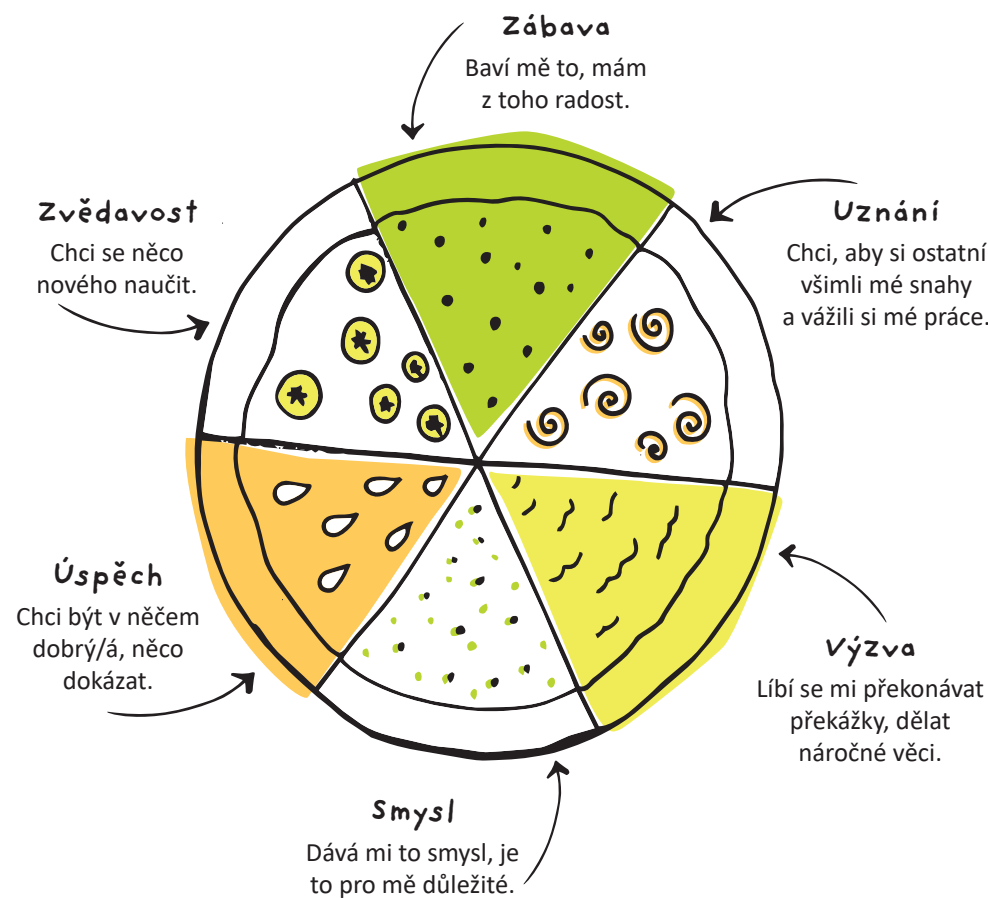
C

Zvládneš to až do
konce abecedy?

2. TVŮJ MOTIVAČNÍ KOLÁČ

Představ si motivační koláč, ve kterém má každý dílek jinou náplň. Podtrhni ty části motivačního koláče, které jsou pro tebe nejdůležitější.

3. ZVLÁDNU TO

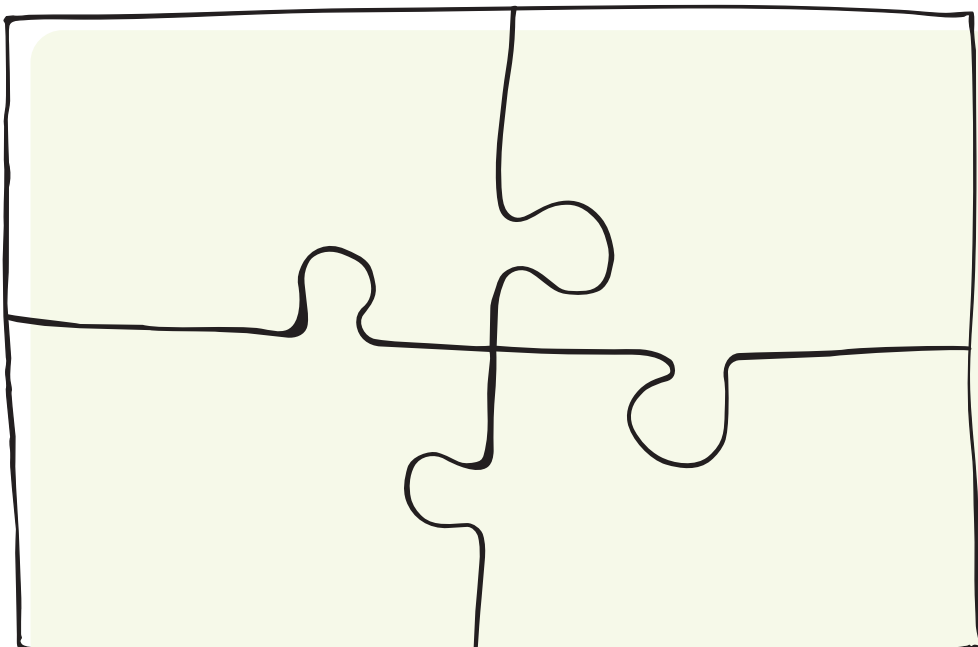
KROK 1: Vyber si malý, ale reálný cíl, který pro tebe bude výzvou – něco, co jsi ještě nezkusil/a, nebo co obvykle vzdáš. Nakresli si rámeček s názvem „Moje osobní výzva“ a rozděl ho na dílky podle počtu dní (3–5), v nichž chceš výzvu plnit. Do rámečku přidej symbol své výzvy.

Inspirace:

- Každý den 15 minut cvičit
- Učit se denně 5 minut angličtinu
- Omezit sociální síť

KROK 2: Slož své puzzle úspěchu – za každý splněný den si vybarvi jeden dílek. Když puzzle dokončíš, odměň se nebo sdílej radost s ostatními.

Jak ses cítil/a? Co ti pomohlo vydržet? Co bys příště zkusil/a jinak?

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Představ si, že jsi horolezec nebo horolezkyně na cestě k vrcholu.

Tvoje výzva je ten kopec, který právě zdoláváš – může to být trénink, učení, příprava na zkoušky nebo cokoli jiného, co tě stojí úsilí. Někdy je výhodné si celou cestu rozdělit na malé úseky, ty se zvládají jednodušeji.

Co ti pomáhá při „výstupu“ – co tě motivuje, kdo tě podporuje, co ti dodává energii?

.....

.....

.....

.....

.....

Co ti brání – co tě zdržuje, oslabuje nebo odrazuje od cíle?

.....

.....

.....

.....

.....

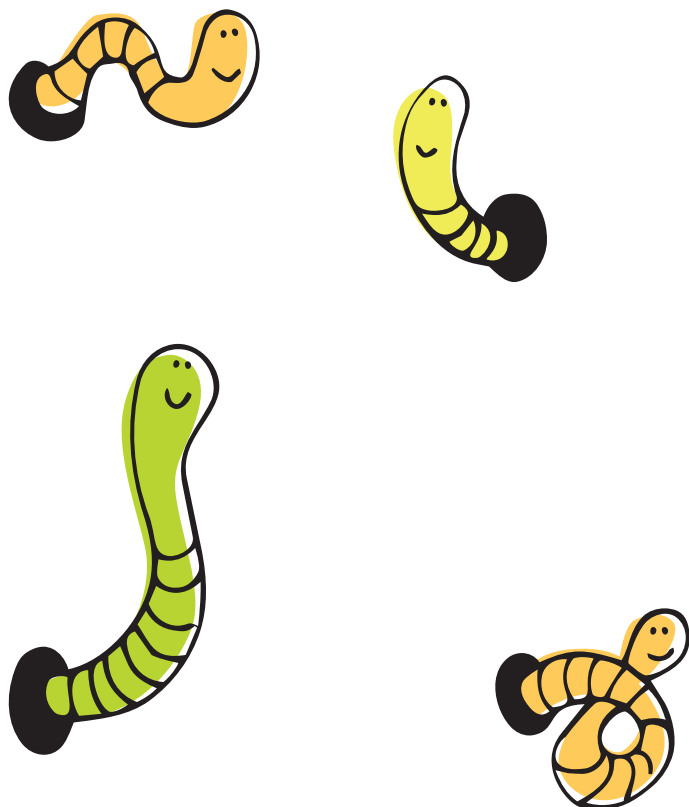
ZNÁM SVÉ SILNÉ STRÁNKY

1. CESTA ŽÍŽALY

Odkud může žížala lézt? Dokresli ta nejneočekávanější místa, ze kterých se může žížala vynořit.

2. SILNÉ STRÁNKY V AKCI

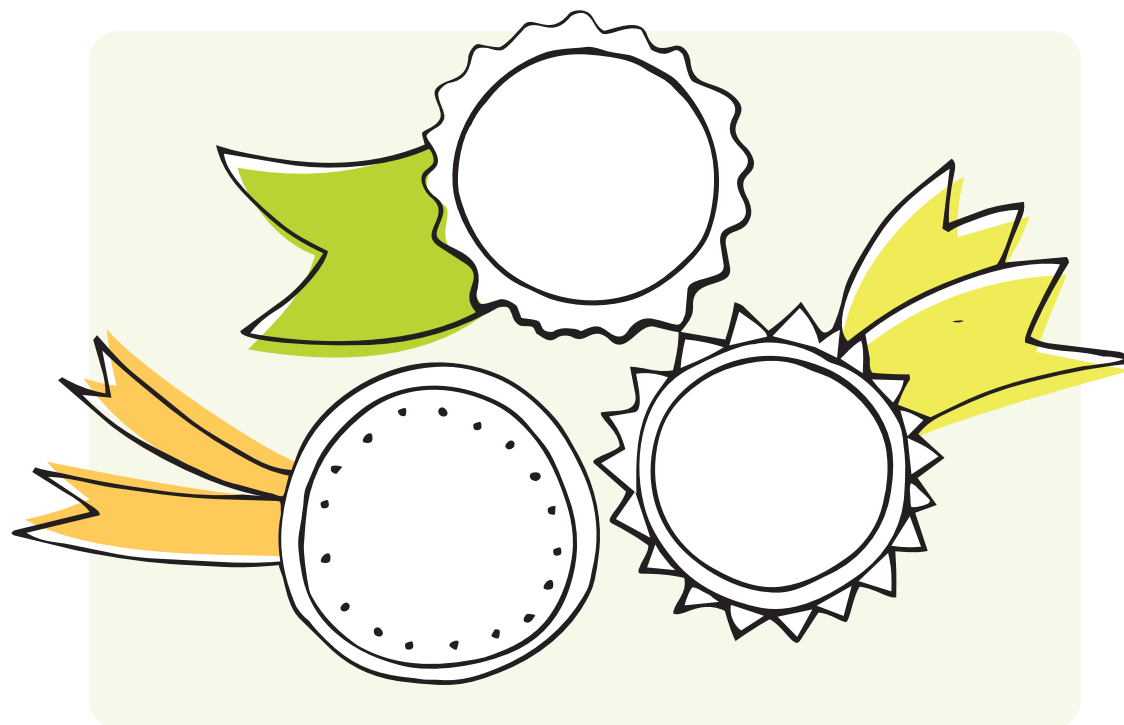
KROK 1: Na čistý papír napiš tři věci, které ti jdou – klidně i mimo školu: například sport, hudba, kreslení, smysl pro humor, trpělivost nebo to, že se nevzdáváš.

KROK 2: Vyměň si papír s kamarádem nebo kamarádkou. Napiš mu/jí jednu další věc, kterou podle tebe dělá dobře (a kterou tam ještě nemá). Pak si navzájem řekněte, co jste napsali a proč. Můžete se vystřídat i víckrát.

KROK 3: Podívej se na svůj papír a podtrhni větu, která tě nejvíc potěšila.

Tip: Vytvoř si (nebo si navzájem vyrobte) medaili silných stránek – symbol toho, co vám fakt jde.

3. MOJE SUPERSCHOPNOSTI

KROK 1: Společně s kamarádem nebo kamarádkou sestavte seznam silných stránek – například kreativita, vytrvalost, smysl pro humor, empatie, odvaha, trpělivost, logické myšlení, spolupráce...

KROK 2: Napiš svoje křestní jméno svle dolů na papír – každé písmeno na nový řádek.

KROK 3: Ke každému písmenu vymysli jednu silnou stránku nebo schopnost, která tě vystihuje.

Příklad: **L** – laskavá
U – usměvavá
C – cílevědomá
K – kreativní
A – aktivní

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Zamysli se nad svou výzvou a svými silnými stránkami.

Úkol pro tebe: odpověz krátce a ke každé odpovědi vymysli vlastní hashtag, který ji vystihuje.

Kterou svoji silnou stránku využívám nejčastěji?

Můj hashtag: #.

Jak mi moje silné stránky pomáhají být úspěšný/á ve škole nebo mezi kamarády a kamarádkami?

Můj hashtag: #

Bylo pro mě snadné pojmenovat své silné stránky?

Můj hashtag: #...

Jaký mám pocit, když si někdo všimne mých schopností?

Můj hashtag: #.

UMÍM SI TO SPOČÍTAT

1. FINANČNÍ ABECEDA

Ke každému písmenu abecedy vymysli slovo, které nějak souvisí se světem financí.

A
 B
 C
 D
 E
 F
 G
 H
 I
 J
 K
 L
 M
 N
 O
 P
 R
 S
 T
 U
 V
 Z

A
B
C
D
E

2. SUPER OSLAVA

KROK 1: Rozdělte se do skupin a společně vymyslete plán.

Představte si, že pořádáte malou oslavu pro vaši třídu nebo skupinu kamarádů a kamarádek. Vaším úkolem je naplánovat, co všechno na oslavu pořídíte.

- Vymyslete, co koupíte – jídlo, pití, výzdobu, hry, hudbu...
- U každé položky napište odhadovanou cenu a spočítejte celkovou sumu.
Pozor: nesmíte překročit 500 Kč.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KROK 2: U každé položky, kterou jste vymysleli, rychle odpovzte:

Je to nutné? – Bez čeho se neobejdeme?

Je to zbytečný luxus? – Bylo by to hezké, ale nutně to nepotřebujeme?

Kde ušetříme? – Co můžeme vyrobit, půjčit nebo třeba koupit ve větším výhodnějším balení?

Jak to udělat udržitelněji? – Můžeme použít méně plastů, vyprodukovat méně odpadu nebo využít věci, které už máme?

KROK 3: Krátce ostatním odprezentujte, co jste se nakonec rozhodli koupit a proč.

3. PIZZA BUSINESS CHALLENGE

Představ si, že prodáváš pizzu ve školním bufetu.

Tvým úkolem je zjistit, kolik stojí její výroba, za kolik ji můžeš prodat a zda na ní něco vyděláš.

FIXNÍ NÁKLADY

To jsou výdaje, které musíš platit bez ohledu na to, kolik pizz prodáš. Patří sem například nájem, zálohy na energie, vybavení kuchyně nebo lednice. I když se časem mohou měnit, většinou víš, s jakou částkou měsíčně počítat.

Příklad: Nájem 2 000 Kč měsíčně zůstává stejný, ať už upečeš 10, nebo 100 pizz.

VARIABILNÍ NÁKLADY

Závisí na tom, kolik pizz vyrobíš. Jde o ingredience (mouku, rajčatovou omáčku, sýr, obaly), které spotřebuješ při výrobě každé pizzy. Snaž se mít po ruce jen to, co opravdu využiješ, aby ti peníze neležely ve zbytečných zásobách a suroviny se nezkazily.

Příklad: Čím více pizz pečeš, tím více sýra a těsta spotřebuješ.

NÁKLADY NA PRÁCI

Počítej i čas, který výrobě věnuješ. I když pracuješ sám, měl bys vědět, kolik by tvůj čas stál – to je tvoje mzda. Pokud ti někdo pomáhá, ujasni si, zda ho platíš za hodinu nebo za každý vyrobený kus.

Příklad: Kamarád ti pomáhá s rozvozem a dostává 100 Kč za hodinu.

Magická rovnice zní jasně:

$$\text{zisk} = \text{výnosy} - \text{náklady}$$

Hotovo? Upečeno? Teď si představ, že bys své pizze udělal/a pořádnou reklamu! Jak by takový marketing vypadal a co by mohl změnit?

REKLAMA NA MOU PIZZU

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Napiš k dnešním aktivitám:

Myšlenku – stručně shrň hlavní myšlenku nebo svůj dojem z aktivit.

Otázky – napiš alespoň jednu otázku, která tě během dne napadla.

Nové informace – uveď, co nového ses dnes dozvěděl/a.

3. MOTIVAČNÍ ŘEČNÍK

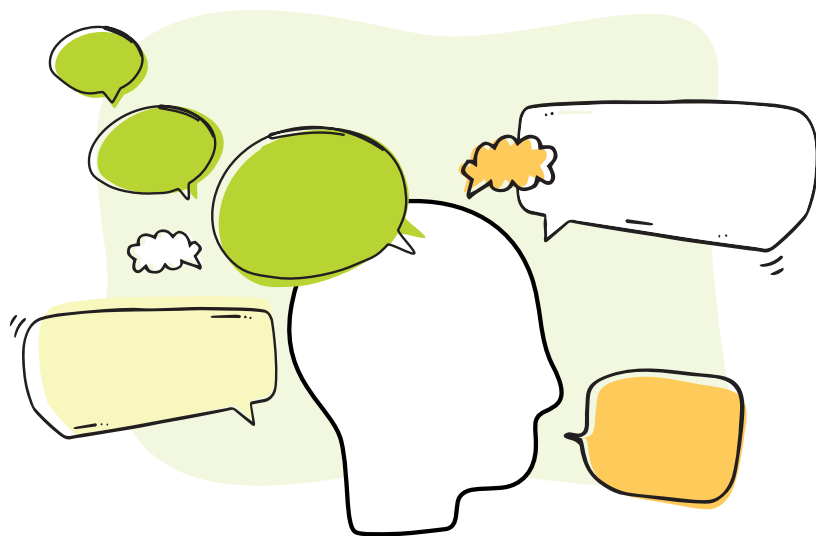
Tvým úkolem je jednu minutu mluvit k ostatním a motivovat je nebo přesvědčit, aby se přidali k tvému nápadu.

Příklad:

Přesvědč spolužáky a spolužačky, že stojí za to jít na školní výlet pěšky.

Nadchni ostatní pro čtení knih.

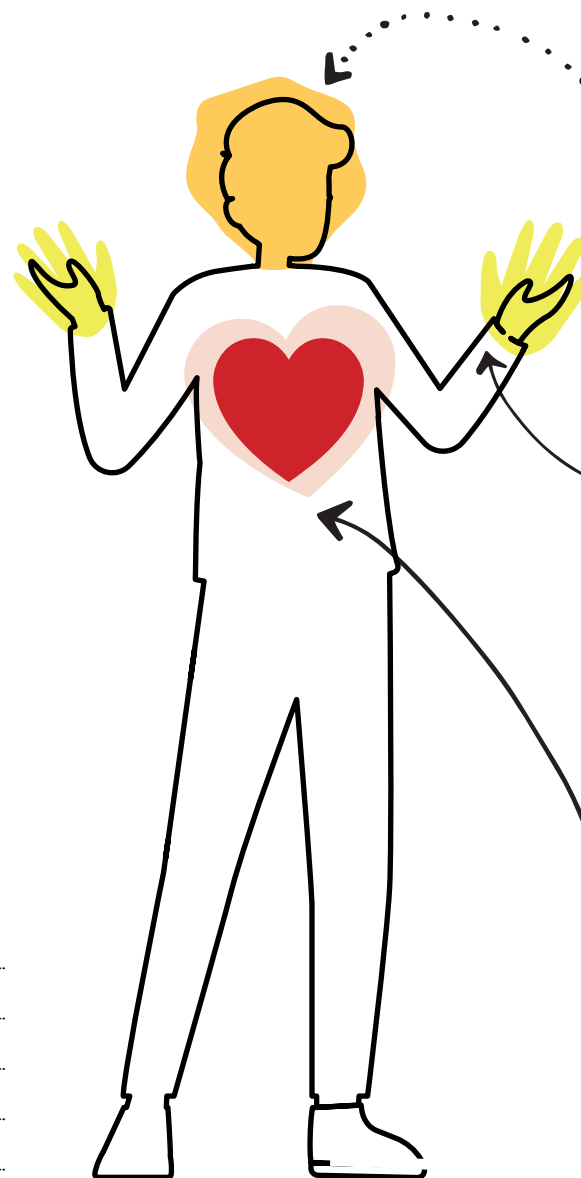
Přesvědč kamarády a kamarádky, že má smysl pomáhat druhým.

Můžeš si ale také vymyslet své vlastní téma.

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Zamysli se nad dnešní výzvou a napiš:

HLAVA

Co jsem si uvědomil/a?

RUCE

Co jsem si vyzkoušel/a nového?

SRDCE

Co mě zasáhlo nebo inspirovalo?

UMÍM HLEDAT ZDROJE

1. SLOVNÍ ZÁSoba

Vymysli co nejvíce slov, která se hodí k následujícím přídavným jménům:

bílý/á

ostrý/á

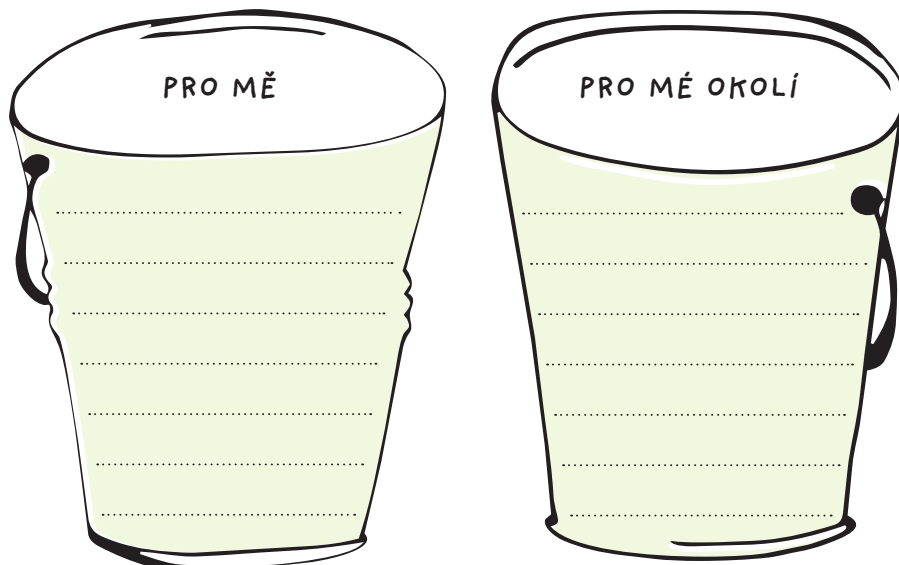
kulatý/á

suchý/á

ohrožený/á

2. KBELÍK LASKAVOSTI

Do prvního kbelíku napiš, jaké máš své vnitřní zdroje – všechno, co můžeš využít a co tě dobíjí energií a motivací (například sport nebo procházka lesem). Do druhého kbelíku napiš, jaké drobné laskavosti můžeš udělat pro své okolí tak, aby se lidé kolem tebe cítili lépe. Sleduj, jak využití tvých zdrojů pomáhá ostatním a zároveň tě dobíjí.

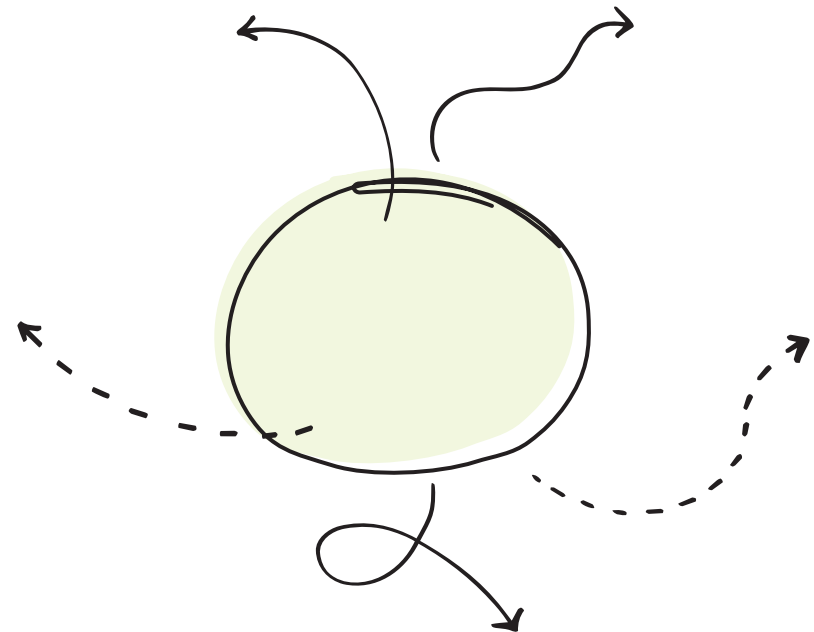
3. SÍŤ PODPORY

Každý se někdy ocitne v situaci, kterou sám/sama nezvládne.

KROK 1: Vytvoř myšlenkovou mapu:

- Do středu nakresli sebe (postavičku nebo jen své jméno v kruhu).
- Kolem nakresli lidi a místa, na které se můžeš obrátit, když potřebuješ pomoc nebo podporu (např. rodina, kamarádi a kamarádky, vyučující, knihovna, úřady, internetové linky důvěry...).
- Nakresli spojovací čáry mezi sebou a každým člověkem nebo místem představujícím podporu.

KROK 2: Zamysli se, které spojnice v mapě jsou pro tebe nejdůležitější, a zvýrazni je (barvou nebo jen tlustší čarou).

4. BATERKA (NE)VŠEDNÍCH DNÍ

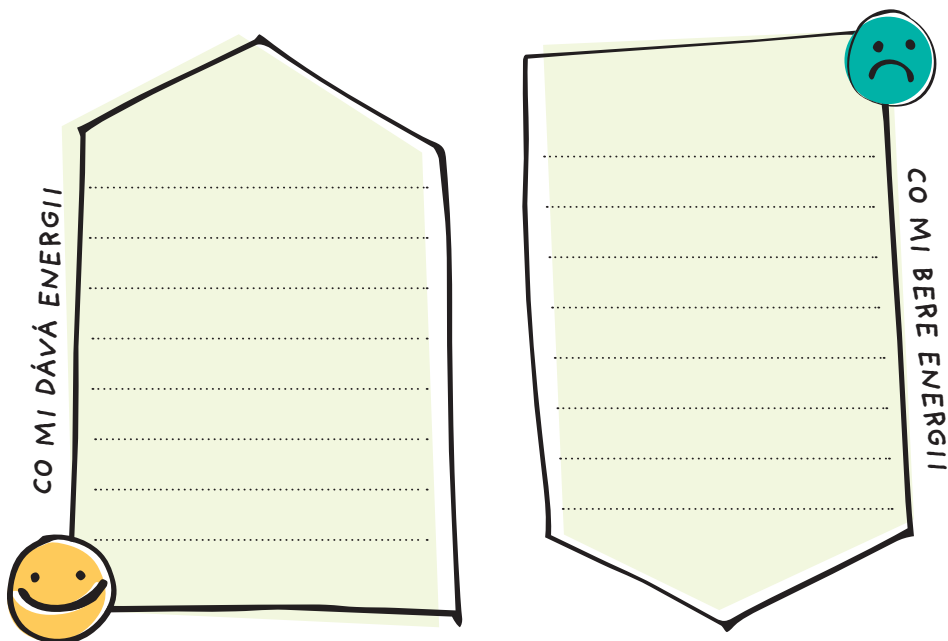
KDY MÁŠ NEJVÍC ENERGIE A KDY NEJMÍŇ?

Nakresli si časovou osu dne a označ momenty, kdy záříš energií a kdy ti naopak dochází „šťáva“.

CO TI ENERGII DÁVÁ A CO BERE?

Napiš si, co tě energií nabíjí (např. hudba, sport, spánek) a co tě naopak vysává (např. dlouhé čekání, povinnosti).

ENERGETICKÝ PLÁN

Zamysli se, co uděláš, když ti energie dojde. Můžeš si vytvořit strategie, jak se rychle dobít.

.....

.....

.....

.....

.....

 Tip: Svou energetickou „vlnu“ můžeš sdílet s ostatními – inspirujte se navzájem!

5. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU: DŘÍVE A TEĎ

Přemýšlej, co jsi věděl/a nebo si myslel/a před začátkem výzvy.

Dřív jsem si myslel/a, že... ..

.....

.....

Přemýšlej, co jsi objevil/a nebo zjistil/a po dokončení výzvy.

Teď si myslím, že... ..

.....

.....

 Tip: Zaměř se na to, na co se tvůj pohled díky výzvě změnil – nové nápady, znalosti nebo dovednosti.

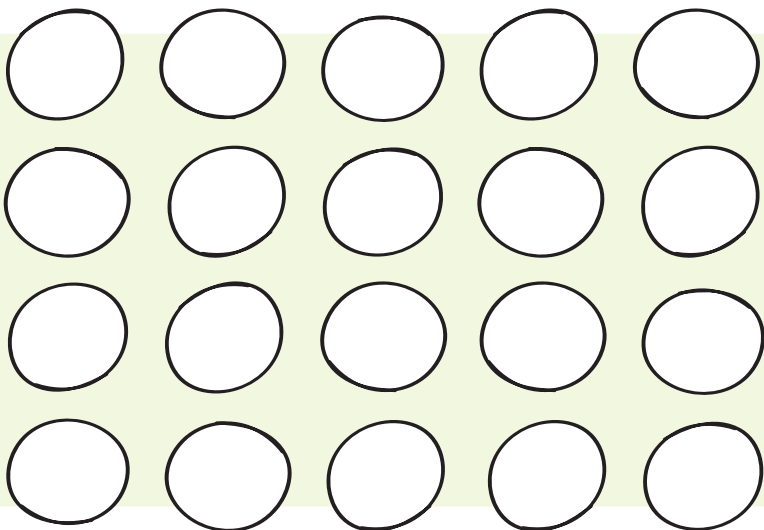
UČÍM SE SKRZE ZKUŠENOST

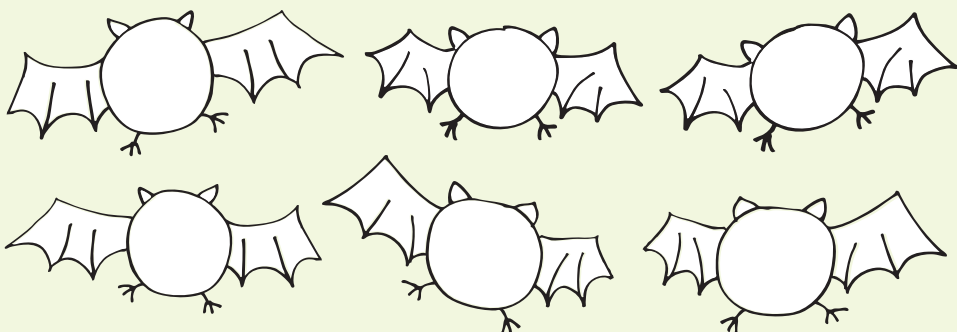
1. KRUHY A NETOPÝŘI

Během tří minut proměň každý kruh v něco jiného. Bude to kolo, budík nebo třeba smajlík? Je to jen na tobě.

Kolik tváří může mít netopýr? Dokresli každému z netopýrů jiný výraz.

Tip: Čím neobvyklejší nápady, tím lépe! Neboj se být kreativní.

2. DO SVĚTA NA ZKUŠENOU

Uč se od podnikavých lidí ve svém okolí.

KROK 1: Koho navštívíš?

- Majitele místní kavárny/restaurace
- Provozovatelku internetového obchodu
- Řemeslníka (truhláře, keramika, švadlenu)
- Poskytovatele služeb (kadeřnici, autoservis)
- Zakladatelku startupu
- Jiného podnikavce (např. dobrovolníka v místní komunitě)
- Někoho úplně jiného:

KROK 2: Připrav si otázky

Před návštěvou si napiš 5 otázek, které bys chtěl/a položit:

1.
2.
3.
4.
5.

„Zkušenost je věc, kterou získáš až potom, cos ji potřeboval.“

Murphyho zákon

KROK 3: Záznam z návštěvy

Jméno podnikavého člověka:

Co dělá:

Datum návštěvy:

Co tě během rozhovoru nejvíce překvapilo?

.....

.....

.....

Jaký největší problém musel/a dotazovaný/á překonat?

.....

.....

.....

Co by vybraná osoba poradil/a někomu, kdo chce začít podnikat?

.....

.....

.....

Které zkušenosti nebo poznatky, které jsi díky rozhovoru získal/a, ti připadají nejcennější?

.....

.....

.....

„Není to tak, že bych neuspěl. Jen jsem našel 10 000 způsobů, které nefungují.“

Thomas Alva Edison

3. CHYBA NAD ZLATO

Vzpomeň si na situaci, kdy jsi udělal/a opravdu velikou chybu.

Co se tehdy stalo?

Proč k té chybě došlo?

Jak ses cítil/a?

Co bys příště udělal/a jinak? Co ses díky chybě naučil/a? Jaká další možná řešení dané situace tě dnes napadají?

.....

.....

.....

4. LOVCI CHYB

Během týdne se zeptej 5 různých lidí na jejich největší chybu a co se díky ní naučili. Můžeš také vyjít z životopisů nebo rozhovorů se známými lidmi. Zapiš si, co tě nejvíc zaujalo.

.....

.....

.....

A jaké je ponaučení?

Někdy je chyba to nejlepší, co se ti může stát :)

5. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU: HVĚZDY A PŘÁNÍ

DVĚ HVĚZDY A JEDNO PŘÁNÍ

Zamysli se nad svojí prací v hodině a zapiš dvě pozitivní věci (hvězdy) a jedno přání nebo návrh, co by šlo vylepšit (čtyřlístek).

1. VÝZVA ŠESTI SLOV**KROK 1: Tvorba příběhu**

Vytvoř příběh přesně o šesti slovech.

.....

.....

INSPIRACE:

„Na prodej, dětské
boty, nikdy nenošené.“
(Ernest Hemingway)

KROK 2: Týmové příběhy

Ve trojici vytvořte 3 různé šestislovné příběhy.

... Příběh 1:

Příběh 2:

Příběh 3:

Který z příběhů vás nejvíce zaujal a proč?

.....

.....

2. V PESTROSTI JE SÍLA**MOJE SILNÉ STRÁNKY**

Napiš 4 věci, ve kterých jsi dobrý/á (a o kterých možná ostatní nevědí):

NÁŠ TÝM

Vytvořte skupinu 4–5 lidí. Navzájem si sdělte své silné stránky. Poté společně odpovězte na následující otázky:

Jaké různé talenty máme v týmu?

V čem nám může naše rozmanitost pomoci?

Co nás spojuje?

V čem se lišíme a jak toho můžeme využít?

3. DREAM TEAM**KROK 1: Nejlepší a nejhorší tým**

Vzpomeň si na různé týmy, kterých jsi byl/a součástí:

NEJLEPŠÍ TÝM: Co fungovalo dobře?

.....

.....

NEJHORŠÍ TÝM: Co nefungovalo?

.....

.....

.....

„Sami můžeme udělat tak
málo, společně můžeme
udělat tak mnoho.“

Helen Keller

KROK 2: Role komunikace

K bodům výše přidej hvězdičku tam, kde hrála roli komunikace.

U nejlepšího týmu – co bylo na komunikaci dobré?

.....

U nejhoršího týmu – jak by lepší komunikace pomohla?

.....

4. TÝMOVÉ PUZZLE

Zkus se podívat na role v týmu. Která ti je nejbližší?

Režisér/ka – „A teď si rozdělíme úkoly...“

Rád/a dávám věci do pohybu. Potřebuji vidět výsledky co nejdříve. Chci, abychom společně jako tým dosáhli těch nejlepších výsledků.

Rejpal/ka – „Ještě si musíme dát pozor na...“

Umím zpracovat velké množství informací. Rád/a promýšlím problémy do hloubky a posuzuji nápady ostatních.

Chrlíč/ka – „Něco mě napadlo!“

Jsem otevřený/á, kreativní a přímý/á. Chrlím nápady a hledám netradiční řešení problémů.

Hasič/ka – „Dejme tomu nápadu šanci...“

Umím naslouchat, dobře komunikuji, povzbuzuji ostatní. Spojuji celý tým.

Předseda/kyně – „Dnes potřebujeme vyřešit...“

Mám přirozenou autoritu. Umím mluvit i naslouchat ostatním. Dobře se nalamím na ostatní členy/ky skupiny.

Tahoun/ka – „A teď to sepišeme do přehledné tabulky...“

Jsem praktický/á a rád/a věci organizuji. Vždycky plánuji a promýšlím úkoly.

Dotahovač/ka – „Poslední krok by měl být...“

Sleduji nápad od začátku až do konce. Věnuji pozornost detailům a vnáším do aktivit řád.

5. SPOLEČNÝ PROJEKT

Chcete si vyzkoušet spolupráci v praxi? Naplánujte ve skupině školní akci.

Může se jednat o kavárnu pro rodiče, Den Země, charitativní sbírku, sportovní turnaj nebo cokoli jiného, co vás zajímá. Vyzkoušet si můžete rozdělení rolí, společné plánování, realizaci a vyhodnocení celé akce.

6. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Co se na mě přilepilo? Co mi utkvělo v paměti, co si odnáším?

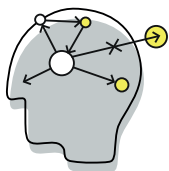
Co bych chtěl/a vygumovat? Co se nepovedlo nebo bych udělal/a jinak?

Co bylo důležité, co stojí za podtržení? Jaká byla nejdůležitější myšlenka nebo zkušenost?

Co se mi propojilo s tím, co už znám ze svého života?

1. PIXAR PITCH

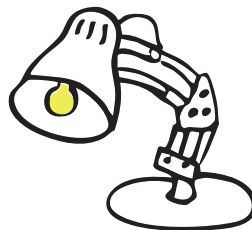

VYTVOŘ SVŮJ PIXAR PITCH

Vyzkoušej si, jak stručně a poutavě vyprávět příběh, který zaujme ostatní. Pomůže ti s tím metoda *Pixar Pitch*.

Jak na to?

Použij následující strukturu a vymysli krátký příběh – může být o tobě, zvířátku, čaroději, mimozemšťanovi... Fantazii se meze nekladou!

Once upon a time – Bylo, nebylo...

.....

Every day – Každý den...

.....

One day – Až jednoho dne...

.....

Because of that – A proto...

.....

Until finally – Až nakonec...

.....

„Plány jsou ničím,
plánování je vším.“

Dwight David Eisenhower

2. 5× PROČ

Vyber si problém a zeptej se „PROČ?“ pětkrát za sebou:

PROBLÉM: Často zapomínám na domácí úkoly.

1. **Proč?** Protože si nikam nepíšu, jaký máme úkol.
2. **Proč si nikam nepíšeš, jaký máme úkol?** Protože si myslím, že si to zapamatuju.
3. **Proč si myslíš, že si to zapamatuješ?** Protože jsem dřív úkoly moc nezapomínal/a.
4. **Proč jsi je dřív nezapomínal, ale teď už jo?** Protože teď máme víc předmětů a úkolů než dřív.
5. **Proč ti to dělá problém?** Protože se mi nechce večer všechno dohledávat.

Řešení: Začnu si úkoly hned po hodině zapisovat do diáře nebo do mobilu.

A jaký problém řešíš ty nebo tvůj spolužák/spolužačka? Vyzkoušejte si metodu ve dvojici.

PROBLÉM:

1.

2.

3.

4.

5.

Řešení:

.....

.....

.....

.....

3. MOST ZMĚNY

Máš chuť něco změnit? Tato aktivita ti pomůže s plánováním jednotlivých kroků.

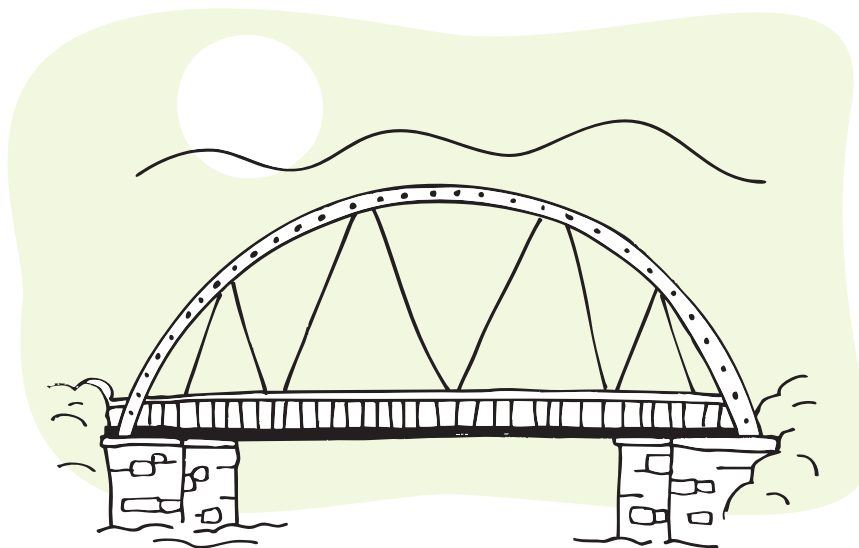
1. SOUČASNÝ STAV

Odpověz na otázky:

- Co mi ve škole / v mém okolí vadí?
- Co nefunguje nebo chybí?
- Proč si myslím, že je to problém?
- Jak to ovlivňuje mě a ostatní?

Příklad: „Chceme se víc učit venku, ale nemáme kde...“

Tvá situace:

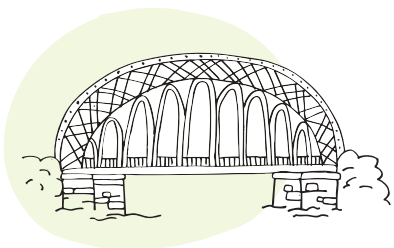
2. CÍLOVÝ STAV

Odpověz na otázky:

- Jak by to mohlo vypadat lépe?
- Jak bych chtěl/a, aby to fungovalo?
- Jak poznám, že se situace zlepšila?

Příklad: „Máme vybudované místo pro venkovní výuku a alespoň jednou týdně ho využívá každá třída.“

Tvá vize:

3. MOST – CESTA KE ZMĚNĚ

Odpověz:

- Co mohu udělat já?
- Kdo další se může zapojit?
- Jaké kroky jsou potřeba?
- Jaké překážky budu muset překonat?

- Příklad:
- Promluvíme s vyučujícími nebo školním parlamentem.
 - Uděláme informační plakáty a workshopy.
 - Najdeme podporu u vedení školy.

Tvůj plán:

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Doplň nedokončené věty.

Překvapilo mě, že...

.....

Výzvou pro mě bylo...

.....

Dozvěděl/a jsem se...

.....

Podařilo se mi...

.....

PŘEBÍRÁM INICIATIVU

I. ANO A...

Pojďte ve dvojicích společně plánovat. Trochu netradičně, s využitím jedné z technik používaných v improvizčním divadle.

Pravidla:

- Střídáte se v mluvení.
- Každá věta začíná slovy „Ano a...“
- Navazujete na nápady druhé osoby.

Ukázka prvních čtyř výměn:

Osoba A: Pojedeme na hory... **Osoba B:** Ano a vezmeme si lyže...

Osoba A: Ano a přibalíme si hodně teplou bundu. **Osoba B:** Ano a...

Co jste společně vymysleli?

.....

.....

.....

Jaký byl rozdíl oproti obvyklému plánování?

.....

.....

.....

2. TŘI KROKY DOPŘEDU

Zamysli se a napiš:

Čím mohu přispět ke zlepšení životního prostředí?

1. V mém nejbližším okolí (přátelé, rodina, známí):

.....

.....

.....

2. V mé komunitě (ve škole, v sousedství):

.....

.....

.....

3. Ve světě (mimo mé nejbližší okolí):

.....

.....

.....

3. ZMĚNA NA DOSAH

Najdi ve škole nebo ve svém okolí situaci, kde můžeš převzít iniciativu a změnit něco k lepšímu.

ŠKOLA

- Organizace studentských akcí v rámci žákovského parlamentu (např. Den bez plastů, swap oblečení, Den Země, Den bez aktovek...)
- Návrh změny v chodu školy (např. třídění odpadu, úprava školní zahrady...)
- Spolupráce na školních projektech (např. Ekoškola, Cena vévody z Edinburghu...)

MĚSTO A ČTVRŤ

- Komunitní projekty (např. komunitní zahrady, kulturní akce...)
- Akce zlepšující prostředí (např. Uklidme Česko, skautské Patronáty...)
- Zapojení do místních iniciativ (např. Brno na kole, Nesehnutí, Rezekvítek, Uklidme Česko...)

MÉDIA A KOMUNIKACE

- Tvorba školního časopisu, podcastu nebo blogu o udržitelnosti
- Příspěvky na sociální síte s tématy životního prostředí
- Diskuze s odborníky/icemi a rozhovory s lidmi, kteří mění své okolí

4. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU

Napiš 3 myšlenky k tématu, které si chceš uchovat:

ZVLÁDÁM NEJISTOTU A ZMĚNY

1. ASOCIACE – TVORBA PŘÍBĚHŮ

Vymysli a napiš krátký příběh, který musí obsahovat pět náhodně vygenerovaných slov (nástroj na generování slov najdeš zde: www.kreativni-rozcvicky.cz/generator-slov). Přečti si svůj příběh.

Poté vytvoř dvojici a začni ho číst znovu nahlas. Tentokrát ti však může spolužák/ spolužačka kdykoli skočit do řeči a říct náhodné slovo nebo větu – ty musíš hned reagovat a příběh upravit tak, aby pokračoval dál.

Příklad:

Ty čteš: „Princ stál u skříně a rozmýšlel se, co si vezme na ples.“

Kamarád/ka řekne: „Vichřice!“

Ty pokračuješ: „...v tom ho ale překvapila vichřice, která mu odnesla všechny ponožky!“

2. CHYBĚJÍCÍ INFORMACE

ROZHODOVÁNÍ S NEÚPLNÝMI INFORMACEMI

Situace:

Máš možnost účastnit se letního tábora, ale víš jen to, že je to „dobrodružný tábor“ někde v přírodě. Neznáš přesnou lokaci, program ani ostatní účastníky.

Jak bys se rozhodl/a? ☐ Je! / a bych ☐ Neje! / a bych ☐ Nevím

Proč?

.....

.....

Jaké informace by ti nejvíc pomohly při rozhodování? Jak ses při rozhodování cítil/a?

1.

2.

3.

TVOJE VLASTNÍ SITUACE

Vzpomeň si na situaci, kdy ses musel/a rozhodnout s nedostatečnými informacemi:

Co se stalo:

.....

Jak ses rozhodl/a:

.....

Jak to nakonec dopadlo:

.....

Co bys nyní udělal/a jinak:

.....

3. ŽIVOTOPIS PROHER

MOJE „NEÚSPĚCHY“ ZA POSLEDNÍ ROK

Vypiš všechno, o co ses pokusil/a, ale nepodařilo se ti to:

1. Co se mi nepodařilo:

Co jsem se naučil/a:

2. Co se mi nepodařilo:

Co jsem se naučil/a:

3. Co se mi nepodařilo:

Co jsem se naučil/a:

Největší poučení:

.....

Čeho už se nebojím:

.....

Milan Kundera

4. OBJEVY DÍKY NÁHODĚ A CHYBĚ

Přiřaď vynálezy k příběhům jejich náhodného objevení:

1. Penicilin

2. Rentgenové paprsky

3. Mikrovlnná trouba

4. Teflon

A. Kvůli radarovému zařízení se rozpustila čokoláda v kapse.

B. Zapomenutá miska s plísní ničila bakterie.

C. Při hledání vhodného chladiwa vznikla nelepivá bílá látka.

D. Neznámé paprsky procházely předměty při pokusu s výbojem.

Někdy se nám něco nedaří, nebo se věci vyvinou úplně jinak, než jsme čekali... A právě tehdy může vzniknout nápad, který změní svět. Takže nevěš hlavu, když se ti něco nepovede – i chyba může vést k významnému objevu.

5. OHLÉDNUTÍ ZA VÝZVOU: BATOH

Napiš do batohu, jaké myšlenky a nápady si odnášíš.

Co si odnáším:

MOJE PODNIKAVÁ CESTA

Ohlédni se za všemi podnikavými výzvami a vyber ty, které pro tebe byly nejdůležitější. Zapiš si své odpovědi, ať se k nim můžeš kdykoli vrátit.

Nejužitečnější aktivitou pro mě bylo:

.....

.....

Nejnáročnější aktivitou pro mě bylo:

.....

.....

Největším překvapením pro mě bylo:

.....

.....

Nejvíce zábavy jsem si užil/a při:

.....

.....

Důležitá věc, kterou jsem se naučil/a o podnikavosti:

.....

.....

Dozvěděl/a jsem se o sobě, že...:

.....

.....

Dozvěděl/a jsem se o druhých, že...:

.....

.....

Moje další podnikavé kroky:

1.

.....

.....

2.

.....

.....

3.

.....

.....

4.

.....

.....

5.

.....

.....

„Kdo chce hýbat světem, musí
pohnout nejdříve sám sebou.“

Sókratés

JSEM VERIFIED!!!

Už se trochu znáš. Představ si, že se hlásíš do elitního týmu a ostatní hráči si tě chtějí proklepnout. Nevěří ti ani slovo – zajímá je, co fakt umíš.

Ke každému slovesu proto napiš, jak na tebe sedí a co umíš. A přidej důkaz – konkrétní situaci z reálného života, kdy se to stalo.

1. Vymýšlím...

2. Zaberu, když...

3. Vysvětlím...

4. Najdu...

5. Zorganizuju...

6. Věřím, že...

7. Zkusím to znovu, i když...

8. Nenechám se...

9. Učím se z...

10. Zlepším...

11. Je pro mě důležité...

Podpis:

Podnikavý kompas – Pracovní sešit pro žáky a žákyně

Kolektiv Lipky – pracoviště Podnikavá mysl: Barbora Dvořáková a Lenka Jašková

Ilustrace: Hana Gajdová Hetmerová

Grafická úprava a sazba: Hana Gajdová Hetmerová

V roce 2026 vydala Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvková organizace, Lipová 20, Brno, www.lipka.cz.

Publikace vychází jako soubor dvou brožur (Podnikavý kompas – Metodika pro vyučující, Podnikavý kompas – Pracovní sešit pro žáky a žákyně), které tvoří celek. Jednotlivé brožury nejsou určeny k samostatné distribuci.

Podnikavý kompas © 2026 by Kolektiv Lipky – pracoviště Podnikavá mysl: Barbora Dvořáková a Lenka Jašková is licensed under CC BY-SA 4.0. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

První vydání

ISBN 978-80-88212-76-8

Spolufinancováno
Evropskou unií

jihomoravský kraj

Aktivita je podpořena v rámci projektu Implementace DZ JMK s registračním číslem CZ.02.02.XX/00/23_018/0009176. Žadatelem je Jihomoravský kraj.

